

S Štajerskega čez Koroško na Gorenjsko

Prečenje slovenskih Karavank

Slovenske Karavanke ne zajemajo samo vrhov v gorenjski in koroški regiji, ampak tudi manj znane, a številne vrhove v štajerski regiji. Najbolje jih opiše Stanko Klinar v knjigi *Karavanke* iz leta 1997, v kateri natančno predstavi slovenske Karavanke v jugovzhodnem delu Slovenije: "Slovenske Karavanke se vzhodno od Pake nadaljujejo v Paškem Kozjaku, 1273 m, Konjiški gori, 1014 m, Boču, 979 m, Donački (Rogaški) gori, 884 m, in Maceljki gori, 715 m." S tem stavkom je Klinar zadel žeblico na glavico in tako natančno geografsko umestil slovenske Karavanke na Štajerskem. V opisu se prav tako opazi, kako višinski metri kaskadno padajo in se na koncu porazgubijo v panonski nižini na Hrvaškem.

UltraKaravanke

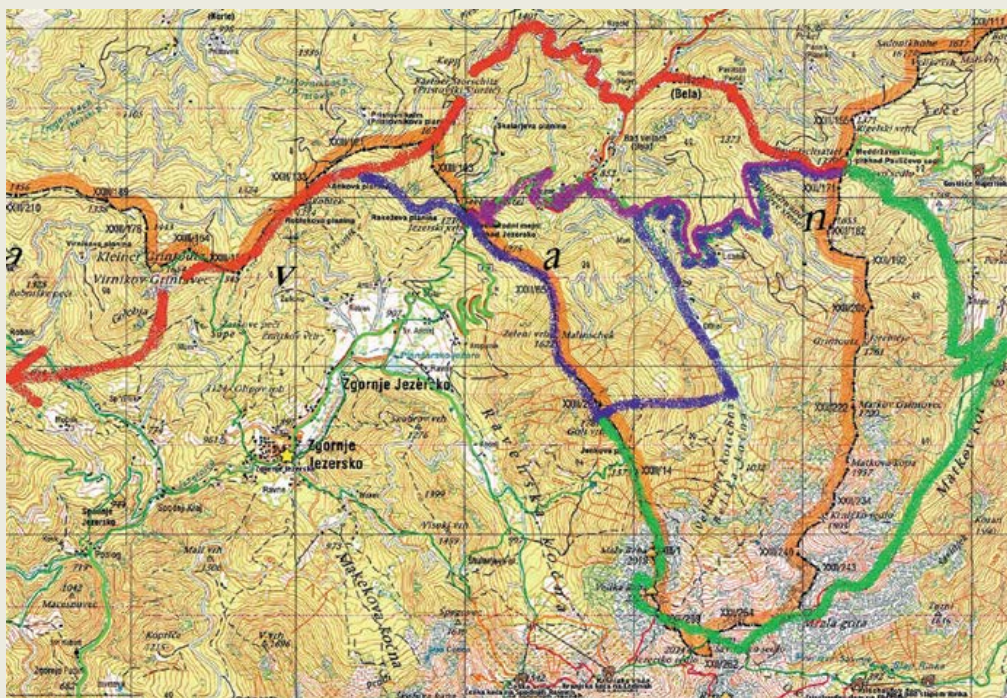
V poletju 2016 sem si zadal tekaško-pohodniški projekt UltraKaravanke, v katerem sem želel v enem zamahu povezati in preteči ali prehoditi celotne slovenske Karavanke ter s tem širši javnosti predstaviti obseg, značilnosti in lepote slovenskih Karavank. To

mi je uspelo v avgustu 2016, ko sem v manj kot sedmih dneh naredil skupno 360 kilometrov s 23.000 m relativne višinske razlike.

Ideja o povezavi slovenskih Karavank v smiselno celoto je zrasla na mojem zelniku med letoma 2013 in 2014. Takrat sem spoznaval in raziskoval Slovensko

*Osrednji del Karavank:
Vrtača in Stol ob
sončnem zahodu
Foto: Klemen Štular*

Znak projekta UltraKaravanke

Štiri različice poti po delu Karavank, Ninova je rdeča.

planinsko pot (SPP) z glavnim ciljem, da osvojim najstarejšo vezno planinsko pot v enem zamahu. Zelo dobro se spomnim ogledne ture od Stola do planine Dovška Rožca, kjer se SPP spusti v dolino, v Mojstrano. Na tem delu SPP se je v meni prebudila obsedenost s slovenskimi Karavankami. Omenjeni del je

zame eden najlepših delov SPP, poimenoval sem ga kar Karavanška panoramska pot. Z nje lahko v lepem in jasnem vremenu v Zgornjesavski dolini opazujemo kraje, kot so Bled, Jesenice, Kranjska Gora, v višavah pa slovenski ponos Triglav in preostale Julijske Alpe. Še zdaj se živo spominjam, kako sem sedel na Hruškem vrhu in si postavljaj vprašanja o samem začetku, koncu in obsegu slovenskih Karavank, o nadaljevanju poti s planine Dovška Rožca itd.

Zaradi nepoznavanja celotnih slovenskih Karavank sem si naredil sistematičen načrt njihovega raziskovanja in spoznavanja. Wikipedija pravi, da so Karavanke gorska veriga, ki se razteza od tromeje med Slovenijo, Avstrijo in Italijo pa vse do Hrvaške. Zato sem na začetku premišljeval tudi o vključitvi avstrijskih (obirska skupina itd.) in hrvaških Karavank (Ivanščica itd.), a sem se na koncu odločil, da bom vključil samo Karavanke na slovenskem območju. Ob spoznavanju slovenskih Karavank sem si ustvaril seznam glavnih vrhov, na katere se bo treba povzpeti v času projekta UltraKaravanke. Seznam je vseboval štiriindvajset vrhov, ki so predstavljali najvišjo točko na sami gori, na primer Konjiška gora in najvišji vrh Stolpnik.

Trasa po slovenskih Karavankah poteka po neoznačenih (približno tretjina) in označenih (lažjih, zahtevnih in zelo zahtevnih) planinskih poteh. Dve tretjini poti sta označeni s Knafelčevo markacijo, saj so te poti del že poznanih planinskih poti oz. obhodnic, na primer Haloška planinska pot, Loško-zbelovska planinska pot, Stoperska planinska pot, Koroška, Tržiška, Šaleška in Jezerska planinska pot ter poti Alpe Adria Trail in Via Alpina.

Na osrednjem grebenu, kjer poti niso označene s Knafelčevo markacijo, so nam v veliko pomoč mejni kamni. Velik del poti in odsekov pa sem označil kar sam s številnimi večjimi ali manjšimi možici.

*Grebeni Karavank:
razgled s Stegovnika
proti Košuti,
Begunjščici, Vrtači
in Stolu
Foto: Franci Horvat*

Zgodovina

Slovenske Karavanke so mi poleg številnih naravnih lepot, kulturnih znamenitosti in obsežnosti prirasle k srcu tudi zaradi zgodovine. Navdušuje me dejstvo, da je po osrednjem grebenu Karavank speljana severna državna meja z Avstrijo, ki jo je označevala nekajmetrska mejna čistina, kjer so nekoč patroljirali jugoslovanski graničarji, ter da so mejni kamni že od samega začetka, odkar so bili položeni na mejo, ohranili isto mejno oznako. Na večjih mejnih kamnih boste opazili tudi izklesani letnici 1919 ali 1920, ki predstavljata zelo pomembna dogodka za današnjo Slovenijo. Leta 1919 je bila podpisana Saintgermainška mirovna pogodba, s katero so določili mejo med Avstrijo in Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS), leta 1920 pa je potekal koroški plebiscit. Ne smemo pa metati v isti koš mejnih kamnov na območju Julijskih Alp, kjer se je leta 1920 odvijala čisto drugačna bitka, in sicer bitka za mejo med Italijo in Kraljevino SHS. Mejni kamni pa imajo zame še en pomen. So kot kamenčki, ki so Janku in Metki s pomočjo lunine svetlobe kazali in osvetlili pravo pot iz gozda; tudi ti mejniki zaradi bele barve izstopajo ter tako planincu predstavljajo odlično markacijo za nadaljnjo pot.

Raziskovanje poti in Karavank

Spoznavanja slovenskih Karavank sem se lotil pri osrednjem grebenu od Tromeje do Stola. Na spletu sem našel bore malo koristnih informacij. Zato sem se odpravil v knjižnico, kjer sem našel zelene

informacije, doma pa se je knjižna polica kmalu začela polniti s knjigami in zemljevidi na temo Karavank. Nato sem nadaljeval v smeri najdaljšega slovenskega grebena – Košute. Ko sem imel del od Tromeje do Košutnikovega turna v malem prstu, se je zame začel najtežji del povezovanja slovenskih Karavank v smiselno celoto. Na delu od Košutnikovega turna do Olševe in od Uršlje do Maceljske gore sem porabil največ časa, več kot 100 ur.

V času spoznavanja in raziskovanja slovenskih Karavank sem prišel do hipoteze, da vrhovi med Pavličevim sedlom in Jezerskim vrhom (Matkova Kopa, Mrzla gora, Velika Baba, Goli vrh itd., poimenoval jih bom kar skupina Mrzle gore) pripadajo Karavankam, in ne Kamniško-Savinjskim Alpam. Moja hipoteza temelji na preprostem opazovanju Karavank; menim, da skupina Mrzle gore pripada južnemu grebenu Karavank, v katerem so skupina Bavh in Kepe, skupina Golice, Stola, Košute in Olševe. Moja hipoteza torej uvršča skupino Mrzle gore med skupino Košute in Olševe. Rad bi omenil tudi dejstvo, da so v času koroškega plebiscita Američani hoteli določiti državno mejo po naravni pregradi – po Karavankah, kar pomeni, da so že leta 1920 skupino Mrzle gore uvrščali v Karavanke. Ker se na kamnine ne spoznam, sem pregledal knjige. Brenčič in Polting (2008) pišeta, da južna meja Karavank ni tako izrazita in zlahka določljiva kot severna. Na njen potek najbolj vplivajo Kamniško-Savinjske Alpe. Najteže je južno mejo določiti na območju Tržiča in Zgornjega Jezerskega. Miler in soavtorji

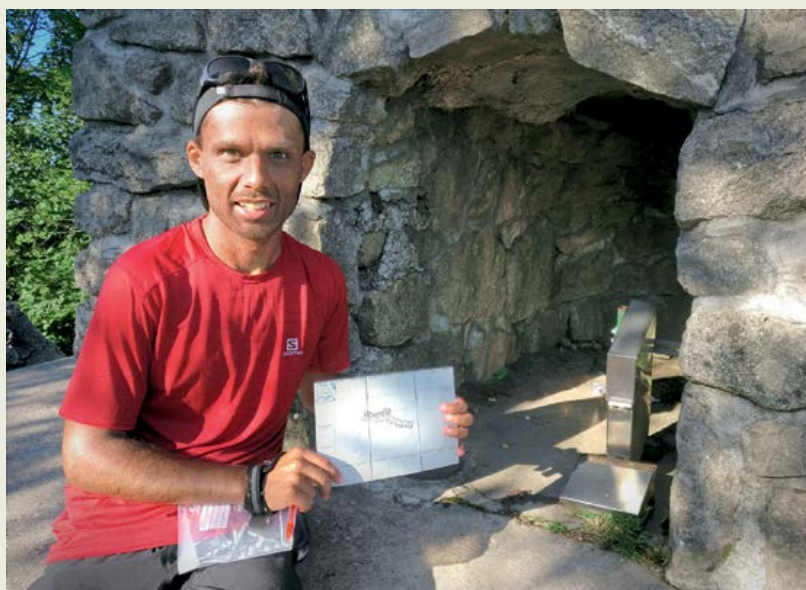
(2014) jezerski meteorit, ki je bil najden v okolici Češke koče na Spodnjih Ravneh, geološko uvrščajo v Karavanke. Moja hipoteza ni potrjena, ampak je le del mojega spoznavanja slovenskih Karavank.

Z vidika trasiranja slovenskih Karavank v smiselno celoto pa bi skupina Mrzle gore lahko pomenila velik doprinos k slovenskim Karavankam. Na sami trasi se tako ne bi bilo treba spustiti v avstrijsko Belo (Belska kočna) in nato nadaljevati v smeri Pristovškega Storžiča, ampak bi se lahko s Pavličevega sedla spustili v Matkov kot ter nadaljevali v smeri Mrzle gore, tisti bolj pogumni pa bi šli čez Matkovo kopo na Mrzlo goro. Z Mrzle gore bi nadaljevali v smeri Savinjskega sedla na Veliko Babo in po grebenu do Jezerskega vrha. Mrzla gora bi s svojimi 2203 metri postala druga najvišja gora v Karavankah.

Za ta del Karavank sem imel v načrtu štiri različice poti, in sicer prva različica (zelena barva), edina različica, ki poteka po slovenskem območju in sem jo že opisal (Pavličevo sedlo–Matkov kot–Mrzla gora–Velika Baba–Jezerski vrh), druga različica (modra barva): Pavličevo sedlo–po cesti v dolino Belske kočne–Goli vrh–Jezerski vrh, tretja različica (vijoličasta barva): Pavličevo sedlo–po cesti v dolino Belske kočne–po cesti na Jezerski vrh, četrta različica (rdeča barva) pa je trasa, ki sem jo uporabil, in gre čez Pavličevo sedlo do kmetije Pavlič v Belo, do kmetije Pasterk in na Pristovski Storžič.

Ideja o novi vezni poti

Na uspešno izpeljani projekt UltraKaravanke sem zelo ponosen. Kljub temu da je bilo zelo zahtevno in naporno, sem doživel enkratno prečenje slovenskih Karavank. S samo izvedbo projekta sem šele na polovici poti. Celotno pot nameravam še natančno opisati na svojem blogu in širši javnosti predstaviti novo slovensko vezno pot. Zavedam se, da brez pomoči odgovornih služb ne bom uspešen. Največja želja je

pridobiti podporo Planinske zveze Slovenije s Komisijo za planinske poti PZS ter z njuno pomočjo ustvariti novo vezno slovensko planinsko pot.

Pripravil sem tudi okviren načrt, v katerem opisujem trasiranje planinske poti po slovenskih Karavankah, predloge za označbo, nabavo žigov (večina vrhov žiga nima ali pa so poškodovani), seznam in kontakte planinskih društev, ki skrbijo za določene dele trase po slovenskih Karavankah, dnevnik slovenskih Karavank z obveznimi točkami, pripravljeni pa so tudi predlogi priznanj za obiskovalce, ki bodo uspešno prehodili celotno pot.

Zavedam se, da je odpreti novo vezno pot zelo zahtevna naloga. Trasa, na kateri poteka planinska pot po slovenskih Karavankah, pa bi bila gotovo dovolj privlačna za obiskovalce, saj v našem najdaljšem pogorju ponuja veliko zanimivega – predvsem neštete naravne lepote ter mnoge kulturne in zgodovinske posebnosti. ●

*Prvi žig na
Donački gori
Foto: Nino
Fijačko*

*Na
Pristovškem
Storžiču
Foto: Nino
Fijačko*